

UNITED NATIONS

NATIONS UNIES

INTERNATIONAL CRIMINAL TRIBUNAL
FOR THE FORMER YUGOSLAVIA

TRIBUNAL PÉNAL INTERNATIONAL
POUR L'EX-YOUGOSLAVIE

CHURCHILLPLEIN 1, P.O. BOX 13888
2501 EW THE HAGUE, THE NETHERLANDS
TELEPHONE: +31 70 512 5334
FAX: +31 70 512 8637

CHURCHILLPLEIN 1, B.P. 13888
2501 EW LA HAYE, PAYS-BAS
TELEPHONE: +31 70 512 5334
FAX: +31 70 512 8637

ODLUKA

SEKRETAR SUDA,

UZIMAJUĆI U OBZIR Statut Međunarodnog suda koji je Savjet bezbjednosti usvojio Rezolucijom 827 (1993.) od 25. maja 1993. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama, a posebno član 18 i član 21 Statuta;

UZIMAJUĆI U OBZIR Pravilnik o postupku i dokazima koji je Međunarodni sud usvojio 11. februara 1994. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama;

UZIMAJUĆI U OBZIR Profesionalni kodeks branilaca koji postupaju pred Međunarodnom sudom (dalje u tekstu: Profesionalni kodeks), koji je Međunarodni sud usvojio 12. juna 1997. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama;

UZIMAJUĆI U OBZIR predložene izmjene i dopune Profesionalnog kodeksa, koje su stalne sudije Međunarodnog suda odobrile na plenarnoj sjednici 29. juna 2006. godine;

OVIM OBJAVLJUJE Drugu reviziju Profesionalnog kodeksa, koja slijedi u prilogu.

Hans Holthuis,
sekretar

Dana 11. jula 2006.
U Haagu,
Nizozemska

**PROFESIONALNI KODEKS BRANILACA
KOJI POSTUPAJU PRED MEĐUNARODNIM SUDOM**

(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 12. JULA 2002.)

(S IZMJENAMA I DOPUNAMA OD 29. JUNA 2006.)

(IT/125 REV.2)

SADRŽAJ

PREAMBULA

PRVI DIO	OPŠTE ODREDBE
Član 1	Definicije
Član 2	Stupanje na snagu
Član 3	Osnovna načela
Član 4	Neusklađenost s drugim kodeksima
Član 5	Mjerodavni tekstovi
Član 6	Izmjene i dopune

DRUGI DIO	OBAVEZE BRANILACA
Član 7	Svrha
Odjeljak 1	Obaveze branilaca prema klijentima
Član 8	Djelokrug pravnog zastupanja
Član 9	Odbijanje, otkaz ili povlačenje pravnog zastupanja
Član 10	Kompetentnost, integritet i nezavisnost
Član 11	Revnost
Član 12	Komunikacija
Član 13	Povjerljivost
Član 14	Sukob interesa
Član 15	Polni odnosi s klijentima
Član 16	Nesposobnost klijenta
Član 17	Konsultacije s klijentima koji su privremeno pušteni na slobodu ili su na slobodi
Član 18	Podjela honorara
Član 19	Honorari i naknade
Odjeljak 2	Ponašanje pred Sudom
Član 20	Pravilnik Suda
Član 21	Diskriminacija
Član 22	Komunikacija sa sudskim vijećima
Član 23	Iskrenost prema Sudu
Član 24	Integritet dokaza
Član 25	Meritorni postupci i tužbe
Član 26	Svjedočenje branilaca

Odjeljak 3 Obaveze branilaca prema drugima

- Član 27 Osobe koje pomažu vođenje postupka i sudjeluju u njemu
 Član 28 Žrtve i svjedoci
 Član 29 Osobe koje nemaju vlastitog zastupnika
 Član 30 Mogući budući klijenti
 Član 31 Honorar za preporuku

Odjeljak 4 Ponašanje nadređenih i podređenih

- Član 32 Odgovornosti nadređenog branioca
 Član 33 Odgovornosti podređenog branioca
 Član 34 Odgovornost za druge članove tima

Odjeljak 5 Očuvanje integriteta profesije

- Član 35 Nedolično ponašanje
 Član 36 Prijava nedoličnog ponašanja

TREĆI DIO DISCIPLINSKI POSTUPAK

- Član 37 Svrha
 Član 38 Inherentna ovlaštenja Suda
 Član 39 Podnesci, odluke i nalozi
 Član 40 Disciplinsko vijeće
 Član 41 Podnošenje prijava
 Član 42 Odbacivanje prijava po skraćenom postupku
 Član 43 Povlačenje prijava
 Član 44 Istraga o navodnom nedoličnom ponašanju
 Član 45 Privremena suspenzija bavljenja pravnim zastupanjem
 Član 46 Optužbe protiv branioca i pokretanje postupka i pretresa
 Član 47 Nalazi i sankcije
 Član 48 Žalba Disciplinskom odboru
 Član 49 Troškovi
 Član 50 *Non bis in idem*

PREAMBULA

Sekretar Međunarodnog suda,

Uzimajući u obzir Statut Međunarodnog suda koji je Savjet bezbjednosti usvojio rezolucijom 827 (1993) od 25. maja 1993. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama, a posebno član 21 Statuta;

Uzimajući u obzir Pravilnik o postupku i dokazima (dalje u tekstu: Pravilnik) koji je Međunarodni sud usvojio 11. februara 1994. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama, a posebno pravila 44 do 46, 77 i 91 Pravilnika;

Uzimajući u obzir Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti (IT/73) usvojeno 1. augusta 1994. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama;

Uzimajući u obzir da će se branioci u vršenju svojih zadataka pridržavati Profesionalnog kodeksa branilaca;

Uzimajući u obzir da branioci koji postupaju pred Međunarodnim sudom dolaze iz raznih pravosudnih sistema i da interes pravde nalaže da se svi branioci pridržavaju istog Profesionalnog kodeksa branilaca;

Uzimajući u obzir da je ova druga revizija Profesionalnog kodeksa branilaca koji postupaju pred Međunarodnim sudom usvojena u skladu s članom 6 Kodeksa;

Na osnovu pravila 44 do 46 Pravilnika;

OBJAVLJUJE 2. REVIZIJU PROFESIONALNOG KODEKSA BRANILACA KOJI POSTUPAJU PRED MEĐUNARODNIM SUDOM, KAKO SLIJEDI:

<p>PRVI DIO OPŠTE ODREDBE</p>

Član 1
Definicije

(A) U ovom Kodeksu niženavedeni termini imaju sljedeće značenje, osim ako kontekst u kojem se pojavljuju ne nalaže drugačije:

Kodeks	važeći Profesionalni kodeks branilaca koji postupaju pred Međunarodnim sudom;
Pravilnik	Pravilnik o postupku i dokazima Međunarodnog suda usvojen 11. februara 1994. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama;
Statut	Statut Međunarodnog suda usvojen Rezolucijom 827 Savjeta bezbjednosti od 25. maja 1993. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama;
Sud	Međunarodni sud za krivično gonjenje osoba odgovornih za teška kršenja međunarodnog humanitarnog prava počinjena na teritoriji bivše Jugoslavije od 1991. godine, osnovan Rezolucijom 827 Savjeta bezbjednosti od 25. maja 1993. godine;
Uputstvo	Uputstvo za dodjelu branioca po službenoj dužnosti (IT/73), usvojeno 1. augusta 1994. godine, s naknadnim izmjenama i dopunama.

* * *

branilac	svaka osoba koju je angažovao klijent i koja je deponovala punomoć kod sekretara Suda; svaka osoba koju je sekretar Suda dodijelio klijentu kao pravnog zastupnika; odnosno svaka osoba koja komunicira sa svojim eventualnim budućim klijentom;
kancelarija	osobe koje pripadaju privatnoj advokatskoj kancelariji, pravnoj službi neke organizacije ili organizaciji koja pruža pravne usluge;

klijent	optužena, osumnjičena ili pritvorena osoba, svjedok ili druga osoba koja je angažovala branioca, odnosno kojoj je Sekretarijat dodijelio branioca po službenoj dužnosti;
Savjetodavni odbor	tijelo osnovano s ciljem pružanja pomoći predsjedniku i sekretaru Suda u svim pitanjima koja se tiču branilaca, iz pravila 44 (D) Pravilnika;
strane u postupku	tužilaštvo i odbrana;
tim	branilac, kobračilac, pravni saradnici i saradnici uopšte, te druge osobe koje obavljaju usluge za branioca u svrhu zastupanja klijenta pred Međunarodnim sudom;
Udruženje branilaca	udruženje priznato od strane sekretara Suda u skladu s pravilom 44 Pravilnika.
- (B) Termini koji nisu definisani u ovom Kodeksu imaju isto značenje kao u Statutu i Pravilniku.
- (C) Opšte odredbe ovog Kodeksa ne smiju se tumačiti i primjenjivati restriktivno zbog bilo kojih posebnih ili ilustrativnih odredbi.
- (D) U ovom Kodeksu, muški rod obuhvata i ženski, a jednina i množinu, te obratno.

Član 2

Stupanje na snagu

Ovaj Kodeks stupa na snagu 12. juna 1997. godine.

Član 3

Osnovna načela

Ovaj Kodeks se naročito zasniva na sljedećim temeljnim načelima:

- (i) klijenti imaju pravo na pravnu pomoć po vlastitom izboru;
- (ii) branioci, kao osobe koje se bave pravnim zastupanjem, obavezni su održavati visoke standarde profesionalnog ponašanja;
- (iii) zbog svoje advokatske funkcije u sprovođenju pravde, branioci su dužni postupati pošteno, nezavisno, pravično, vješto, savjesno, efikasno i hrabro;

- (iv) branioci imaju dužnost lojalnosti prema svojim klijentima usporedno sa svojom dužnošću prema Međunarodnom sudu da u sprovođenju pravde postupaju s osnova nezavisnosti;
- (v) branioci su obavezni činiti sve kako svojim djelovanjem ne bi narušili ugled rada Međunarodnog suda; i
- (vi) protiv branilaca može biti pokrenut disciplinski postupak, te treba da budu upoznati s okolnostima u kojima do takvog postupka može doći, kao i sa svojim pravima i obavezama u tim postupcima.

Član 4 **Neusklađenost s drugim kodeksima**

Ako postoje nepodudarnosti između ovog Kodeksa i nekog drugog strukovnog i etičkog kodeksa kojim se branilac rukovodi, u postupanju branilaca pred Međunarodnim sudom prednost imaju odredbe ovog Kodeksa.

Član 5 **Mjerodavni tekstovi**

Engleska i francuska verzija ovog Kodeksa jednako su mjerodavne. U slučaju odstupanja, prevladaće verzija koja je više u duhu Statuta, Pravilnika, Uputstva i ovog Kodeksa.

Član 6 **Izmjene i dopune**

- (A) Izmjene i dopune objavljuje sekretar Suda nakon konsultacija sa stalnim sudijama, Udruženjem branilaca i Savjetodavnim odborom, a pod nadzorom predsjednika Suda.
- (B) Izmjene i dopune stupaju na snagu sedam dana nakon izdavanja službenog dokumenta Suda koji sadrži te izmjene i dopune, ali se ne smiju primijeniti na način koji bi ugrozio prava branilaca ili klijenata u bilo kojem predmetu koji je još u postupku.

DRUGI DIO OBAVEZE BRANILACA
--

Član 7 **Svrha**

Svrha ovog dijela jeste da utvrdi standarde ponašanja branilaca u interesu pravičnog i urednog sprovođenja pravde.

Odjeljak 1: Obaveze branilaca prema klijentima

Član 8

Djelokrug pravnog zastupanja

- (A) Branilac je dužan savjetovati i zastupati klijenta sve dok mu klijent ne otkáže punomoć ili dok ga ne opozove sekretar Suda.
- (B) U zastupanju klijenta branilac je dužan:
  - (i) poštovati odluke klijenta u vezi s ciljevima zastupanja;
  - (ii) savjetovati se s klijentom o načinu na koji te ciljeve treba postići, pri čemu odluka klijenta ne obavezuje branioca; i
  - (iii) tražiti i prihvatiti samo uputstva koja potiču od klijenta i koja nisu posljedica uticaja neke osobe, organizacije ili države.
- (C) Branilac klijentu ne smije savjetovati niti mu pomagati da postupa na način za koji branilac zna da predstavlja krivično ponašanje ili prevaru, kojim se krši Statut, Pravilnik, ovaj Kodeks ili bilo koje drugo mjerodavno pravo, kao i Uputstvo, ako se radi o dodijeljenom braniocu. Međutim, branilac može s klijentom razmatrati pravne posljedice svakog predloženog načina postupanja i može klijentu, u dobroj vjeri, savjetovati ili mu pomoći da utvrdi valjanost, doseg i značenje mjerodavnog prava.

Član 9

Odbijanje, otkaz ili povlačenje pravnog zastupanja

- (A) Branilac ne smije zastupati klijenta:
  - (i) ako bi zastupanje imalo za posljedicu krivično ponašanje, prevaru ili kršenje Statuta, Pravilnika, ovog Kodeksa ili bilo kojeg drugog mjerodavnog prava;
  - (ii) ako je sposobnost branioca da zastupa svog klijenta bitno narušena zbog njegovog tjelesnog ili duševnog stanja; ili
  - (iii) ako je klijent otkazao punomoć braniocu ili je branioca opozvao sekretar Suda.
- (B) Branilac može otkazati pravno zastupanje ili, kada to dopuštaju odredbe Uputstva, zatražiti da bude povučen iz pravnog zastupanja klijenta, ako taj otkaz ili povlačenje iz pravnog zastupanja bitno ne narušavaju interese klijenta, odnosno:

- (i) ako je klijent usluge branioca iskoristio za počinjenje krivičnog djela ili prevare, ili koristeći pravne usluge branioca postupa na način za koji branilac s pravom smatra da ima karakter krivičnog djela ili prevare;
  - (ii) ako klijent insistira na postizanju cilja koji branilac smatra nedosljednim ili nerazboritim;
  - (iii) ako klijent u značajnoj mjeri nije izvršio neku svoju obavezu prema braniocu u vezi s uslugama zastupanja branioca, a u dovoljnoj mjeri je upozoren da će branilac otkazati pružanje usluga ili zatražiti povlačenje iz pravnog zastupanja ako ta obaveza ne bude izvršena; ili
  - (iv) kad postoji neki drugi valjani razlog za otkaz ili povlačenje iz pravnog zastupanja.
- (C) Osim uz dopuštenje vijeća, branilac ne smije otkazati pravno zastupanje odnosno biti povučen sve dok klijent ne angažuje branioca koji će ga zamijeniti, ili dok mu ga ne dodijeli sekretar Suda, odnosno dok klijent sekretara pismeno ne obavijesti o namjeri da se sâm brani.
- (D) Po otkazu ili povlačenju iz pravnog zastupanja, branilac u razumno mogućoj mjeri preduzima korake da interesi klijenta ostanu zaštićeni, kao što je pravovremeno obavještavanje klijenta o otkazu ili povlačenju, vraćanje dokumenata i imovine na koju pravo imaju klijent ili Sud, te povrat svih isplaćenih akontacija honorara koje nisu odrađene.

Član 10 **Kompetentnost, integritet i nezavisnost**

U zastupanju svog klijenta, branilac:

- (i) mora djelovati sa osnova kompetentnosti, profesionalne vještine, brige za klijenta, poštenja i lojalnosti;
- (ii) mora prosuđivati nezavisno i profesionalno i davati otvorene i poštene savjete;
- (iii) ne smije pasti ni pod kakav uticaj u vezi s predmetom koji zastupa;
- (iv) mora čuvati vlastiti integritet i integritet cijele pravničke profesije;
- (v) nikad ne smije dozvoliti da se vanjskim pritiscima kompromituju njegova nezavisnost, integritet i standardi.

Član 11 **Revnost**

U zastupanju klijenta branilac mora postupati revnosno i pravovremeno kako bi na najbolji mogući način štitio njegove interese. Osim u slučaju otkaza ili povlačenja pravnog zastupanja, branilac mora privesti kraju sve poslove koje je u okviru pravnog zastupanja preduzeo za klijenta.

Član 12 **Komunikacija**

Branilac klijenta mora stalno informisati o statusu predmeta pred Sudom u kojem je klijent zainteresovana strana, te mora odmah udovoljavati svim razumnim zahtjevima za informacijama.

Član 13 **Povjerljivost**

- (A) Bez obzira na to da li odnos branioca i klijenta i dalje traje, poslove svog klijenta branilac mora držati u tajnosti i nijednoj drugoj osobi, s izuzetkom članova svog tima koji to moraju znati kako bi mogli izvršavati svoje zadatke, ne smije otkriti informacije koje su mu date u povjerenju ili te informacije koristiti na štetu svog klijenta ili na svoju korist odnosno na korist nekog drugog klijenta.
- (B) Nezavisno od stava (A) ovog člana, informacije koje su mu date u povjerenju branilac može otkriti u sljedećim okolnostima:
  - (i) kad je klijent s time u potpunosti upoznat i kad je za to dao svjesni pristanak;
  - (ii) kad je klijent sadržaj komunikacije dobrovoljno otkrio trećem licu, a to treće lice onda svjedoči o tome što mu je otkriveno;
  - (iii) kada je to od ključne važnosti za iznošenje braniočeve tužbe ili odbrane u sporu između branioca i klijenta, za iznošenje braniočeve odbrane od krivičnih, disciplinskih ili drugih optužbi ili tužbi zvanično podnesenih protiv njega zbog postupanja u koje je klijent bio uključen, ili radi odgovaranja na navode protiv branioca u postupku koji se tiče njegovog pravnog zastupanja klijenta; ili
  - (iv) kad je neophodno da se branilac kojeg je sekretar dodijelio u skladu sa Uputstvom pridržava svojih obaveza iz člana 17 Uputstva; ili
- (C) Kako bi se spriječio čin za koji branilac sa razlogom vjeruje da:
  - (i) jeste ili može da bude krivično djelo na teritoriji na kojoj bi mogao biti počinjen ili shodno Statutu odnosno Pravilniku; i

- (ii) može da dovede do nečije smrti ili teške tjelesne povrede ako se informacija ne objelodani.

Član 14 **Sukob interesa**

- (A) Dužnost branioca je da bude lojalan svom klijentu. Branilac ima i dužnost prema Sudu da postupa nezavisno u interesu pravde i obavezan je da taj interes pretpostavi vlastitim interesima i interesima svih drugih osoba, organizacija i država.
- (B) Branilac mora preduzeti sve kako bi spriječio nastajanje sukoba interesa.
- (C) Branilac ne smije zastupati klijenta u vezi sa stvari u kojoj je branilac sudjelovao lično i u značajnoj mjeri kao predstavnik ili službenik Suda ili u nekom drugom svojstvu, osim ako sekretar Suda, nakon što se konsultuje sa stranama u postupku i uzme u obzir mišljenje vijeća, ne utvrdi da nije pokazana realna mogućnost da postoji sukob između ranijeg i sadašnjeg angažmana.
- (D) Branilac ili njegova kancelarija ne smiju zastupati klijenta u nekoj stvari:
  - (i) ako će na to zastupanje negativno uticati zastupanje drugog klijenta, ili se to s razlogom može očekivati;
  - (ii) ako će ovo zastupanje negativno uticati na zastupanje drugog klijenta, ili se to s razlogom može očekivati;
  - (iii) ako se radi o istoj stvari, odnosno o stvari koja je bitno povezana s drugom stvari u kojoj su branilac ili njegova kancelarija ranije zastupali drugog klijenta (dalje u tekstu: bivši klijent), a interesi sadašnjeg klijenta su suštinski protivni interesima bivšeg klijenta; ili
  - (iv) ako će sljedeći faktori negativno uticati na profesionalno rasuđivanje branioca u stvari klijenta, ili se to s razlogom može očekivati:
    - (1) dužnosti ili interesi branioca u vezi s trećim licem; ili
    - (2) finansijski, poslovni, imovinski ili lični interesi samog branioca.
- (E) Ako nastane sukob interesa, branilac je dužan:
  - (i) sve sadašnje i bivše klijente kojih bi se to moglo ticati bez odlaganja i u potpunosti informisati o prirodi i razmjerima sukoba; i

- (ii) ili:
  - (1) preduzeti sve potrebne mjere da sukob otkloni; ili
  - (2) od svih klijenata kojih bi se to moglo ticati pribaviti potpun i upućen pristanak za nastavak pravnog zastupanja, osim ako postoji vjerovatnoća da bi takav pristanak mogao nanijeti neotklonjivu štetu sprovođenju pravde.

Član 15 **Polni odnosi s klijentima**

Branilac ne smije:

- (i) tražiti ili zahtijevati polne odnose s klijentom kao uslov profesionalnog zastupanja;
- (ii) pribjegavati prisili, zastrašivanju ili nedozvoljenom uticaju u polnim odnosima s klijentom; ili
- (iii) zastupati ili nastaviti zastupati klijenta s kojim ima polne odnose ili ih je imao, ako se može razumno očekivati da bi ti polni odnosi za posljedicu mogli imati kršenje ovog Kodeksa.

Član 16 **Nesposobnost klijenta**

Kad je sposobnost klijenta da donosi promišljene odluke u vezi s pravnim zastupanjem narušena zbog duševne nesposobnosti, malodobnosti ili iz bilo kojeg drugog razloga, branilac je dužan:

- (i) ako je predmet dodijeljen sudiji ili vijeću, informisati ih o duševnoj nesposobnosti ili malodobnosti klijenta; i
- (ii) preduzeti potrebne korake da obezbijedi da klijent bude zastupan na odgovarajući način.

Član 17 **Konsultacije s klijentima koji su privremeno pušteni na slobodu ili su na slobodi**

- (A) Branilac se s klijentom koji je privremeno pušten na slobodu ili se nalazi na slobodi ne smije konsultovati u njegovom prebivalištu.

- (B) Nezavisno od stava (A), branilac se iznimno može konsultovati s klijentom u njegovom prebivalištu, po mogućnosti u prisustvu nezavisne osobe, ako bolest, tjelesna nesposobnost ili drugi faktori klijentu ograničavaju mogućnost kretanja.

Član 18

Podjela honorara

- (A) Međunarodni sud zabranjuje dogovore o podjeli honorara u koje, između ostalog, spadaju i finansijski dogovori između branilaca po službenoj dužnosti i njihovih klijenata, rođaka i/ili posrednika njihovih klijenata.
- (B) Branioci po službenoj dužnosti od kojih klijent zahtjeva, ili ih nagovara ili potiče da sklope dogovor o podjeli honorara dužni su upoznati svoje klijente sa zabranom takvog postupanja i to odmah prijaviti sekretaru Suda.
- (C) Branilac mora obavijestiti sekretara Suda o svim navodima o podjeli honorara koji se odnose na člana njegovog ili bilo kojeg drugog tima odbrane.
- (D) Po primitku informacija o mogućim dogovorima o podjeli honorara između branilaca po službenoj dužnosti i njihovih klijenata, sekretar Suda će provesti istragu o tim informacijama radi utvrđivanja njihove osnovanosti.
- (E) Ako se pokaže da je branilac po službenoj dužnosti učestvovao u podjeli honorara ili da je sa svojim klijentom sklopio dogovor o podjeli honorara, sekretar Suda će razmotriti preduzimanje mjera u skladu s Uputstvom.
- (F) Uz dopuštenje sekretara Suda, branioci svojim klijentima mogu obezbijediti opremu i materijal potreban za pripremu njihove odbrane.

Član 19

Honorari i naknade

- (A) Branilac koji nije dodijeljen po službenoj dužnosti od strane sekretara Suda mora klijentu, prije nego što ga ovaj angažuje za pravno zastupanje, dostaviti pismenu izjavu o troškovima pravnog zastupanja, uključujući:
- (i) osnovu za obračunavanje troškova;
  - (ii) način fakturisanja; i
  - (iii) pravo klijenta na dobivanje troškovnika.

- (B) Branilac koji nije dodijeljen po službenoj dužnosti od strane sekretara Suda ne smije prihvatiti naknadu za zastupanje klijenta iz nekog drugog izvora osim od samog klijenta, izuzev:
- (i) ako taj klijent dâ svoj pismeni pristanak nakon što ga je branilac u potpunosti upoznao s dotičnim izvorom i sa svim drugim informacijama koje su relevantne za interese klijenta; i
  - (ii) ako to ni na koji način ne utiče na nezavisnost profesionalnog prosuđivanja branioca, kao ni na odnos između branioca i klijenta.
- (C) Branilac kojeg je sekretar Suda dodijelio po službenoj dužnosti naknadu za pravno zastupanje klijenta smije primiti samo u skladu s odredbama Uputstva.

Odjeljak 2: Ponašanje pred Sudom

Član 20 Pravilnik Suda

Branilac se mora uvijek pridržavati Statuta, Pravilnika, ovog Kodeksa i drugog mjerodavnog prava, uključujući i odluke koje se odnose na ponašanje i proceduru koje Sud donese u postupcima koje rješava. Branilac mora u svakom trenutku posvjediti dužnu pažnju pravičnosti vođenja postupka.

Član 21 Diskriminacija

Branilac se ne smije upustiti ni izravno ni neizravno u diskriminatorno ponašanje prema nekoj osobi na osnovi rase, boje kože, etničkog ili nacionalnog porijekla, nacionalnosti, državljanstva, pola, polnih sklonosti, bračnog stanja, invaliditeta, vjere ili političkog uvjerenja.

Član 22 Komunikacija sa sudskim vijećima

Osim ako to ne dozvoljavaju Pravilnik, ovaj Kodeks, sudija ili vijeće koji rješavaju predmet, branilac ne smije:

- (i) stupati u kontakt sa sudijom ili sudskim vijećem u vezi s meritumom određenog predmeta van primjerenog konteksta postupka u tom predmetu; niti

- (ii) podnositi dokazne predmete, bilješke ili dokumente sudiji odnosno vijeću van dostave posredstvom Sekretarijata, osim u hitnim slučajevima ili ako ih istovremeno dostavlja Sekretarijatu.

Član 23 **Iskrenost prema Sudu**

- (A) Branilac je lično odgovoran Sudu za svođenje predmeta i predstavljanje teze svog klijenta.
- (B) Branilac ne smije svjesno:
  - (i) Sudu neistinito prikazati pravno relevantne činjenice ili pravno pitanje; niti
  - (ii) predlagati dokaze za koje zna da su netačni.
- (C) Bez obzira na stav (B)(i), smatra se da branilac protivnoj strani u postupku ili Sudu nije iznio netačnu tvrdnju o pravno relevantnoj činjenici ili pravnom pitanju ako naprosto nije ispravio nešto što je o nekoj stvari pogrešno izneseno braniocu ili Sudu tokom postupka.
- (D) Branilac mora preduzeti sve potrebne mjere da ispravi netačan navod o pravno relevantnoj činjenici ili pravnom pitanju koje je iznio u postupku pred Sudom što je prije moguće nakon što uvidi da je taj navod netačan.
- (E) Branilac može odbiti da ponudi dokaze ako ima valjanog osnova za zaključak da dotični materijal nije relevantan ili da nema dokazne vrijednosti.

Član 24 **Integritet dokaza**

Branilac mora uvijek paziti na integritet dokaza koji se podnose ili mogu biti podneseni Sudu u pismenom, usmenom ili bilo kojem drugom obliku.

Član 25 **Meritorni postupci i tužbe**

Branilac ne smije pokretati postupke ni tužbe, niti u njima nastupati kao odbrana, osim ako za to postoji osnova koja nije obijesna. Smatra se da nije obijesno ako branilac nastupa kao odbrana u postupku kako bi zahtijevao da se pokaže svaki element u dotičnom predmetu.

Član 26 Svjedočenje branilaca

Branilac ne smije nastupiti u svojstvu pravnog zastupnika u postupku u kojem će vjerojatno sam biti neophodnim svjedokom, osim:

- (i) ako se svjedočenje odnosi na neko pitanje o kojem nema spora;
- (ii) ako se svjedočenje odnosi na karakter i vrijednost pravnih usluga koje su pružene u tom predmetu; ili
- (iii) ako bi činjenica da ga branilac ne može zastupati klijentu prouzročila značajne poteškoće.

Odjeljak 3: Obaveze branilaca prema drugima

Član 27 Osobe koje pomažu vođenje postupka i sudjeluju u njemu

- (A) Branioci moraju iskazati poštovanje, integritet i uljudnost prema predstavnicima i službenicima Suda i prema svim osobama koje pomažu vođenje postupka i sudjeluju u njemu.
- (B) Branioci ne smiju nastojati da utiču na sudije, predstavnike ili službenike Suda, niti da komuniciraju s njima na način zabranjen Statutom, Pravilnikom, ovim Kodeksom i drugim mjerodavnim pravom.
- (C) Branioci moraju uvažavati predstavnike strana u postupku kao kolege po struci i prema njima se odnositi korektno, pošteno i uljudno.
- (D) Branioci ne smiju komunicirati s klijentom drugog branioca bez dopuštenja branioca dotičnog klijenta, osim kada to dopuštaju Pravilnik, ovaj Kodeks i drugo mjerodavno pravo.

Član 28 Žrtve i svjedoci

- (A) Branioci ne smiju koristiti sredstva čija je jedina bitna svrha da kod žrtava i svjedoka izazovu neugodu, oklijevanje i da im otežaju položaj, i ne smiju koristiti prisilu ni druge metode pribavljanja dokaza kojima se krši Statut, Pravilnik ili ovaj Kodeks.
- (B) Branioci ne smiju svjedocima odnosno potencijalnim svjedocima davati isplate u novcu ili stvarima da bi na nedopušten način utjecali na njih ili ih na nešto naveli.

Član 29 **Osobe koje nemaju vlastitog zastupnika**

- (A) Branilac koji se u ime svog klijenta obraća osobi koja nema vlastitog zastupnika (dalje u tekstu: osoba bez pravnog zastupnika) ne smije:
- (i) svjesno zavaravati osobu bez pravnog zastupnika o pitanju identiteta i interesa svog klijenta i time joj nanositi štetu;
  - (ii) primjenjivati prisilu prema osobi bez pravnog zastupnika ili njenim rođacima, zlostavljati je ili joj prijetiti;
  - (iii) izjaviti ili implicirati da branilac nije zainteresovan;
  - (iv) izjaviti nešto drugo što je zabranjeno mjerodavnim pravom;
  - (v) propustiti da objelodani informacije propisane mjerodavnim pravom; ili
  - (vi) pružiti savjet osobi bez pravnog zastupnika, osim savjeta da angažuje branioca te u vezi sa stvarima utvrđenim u stavu (B), ako su interesi te osobe u sukobu s interesima njegovog klijenta ili ima razloga da se to očekuje.
- (B) Bez obzira na to da li sukob interesa sa klijentom branioca postoji, ili bi mogao postojati, branilac mora upoznati osobu bez pravnog zastupnika sa:
- (i) ulogom koju branilac ima u toj stvari;
  - (ii) pravom dotične osobe na vlastitog branioca propisanim Pravilnikom; i
  - (iii) prirodom pravnog zastupanja uopšte.

Član 30 **Mogući budući klijenti**

Branilac ne smije:

- (i) stupati u direktni ili indirektni kontakt s mogućim budućim klijentom, njegovim rođacima ili poznanicima;
- (ii) tražiti od mogućeg budućeg klijenta da ga angažuje, u slučaju:
  - (1) da su mogući budući klijent, njegovi rođaci ili poznanici obznanili braniocu da ne žele takav kontakt; ili

- (2) da tražeći da bude angažovan branilac postupa na način koji uključuje prevaru, nedopušteni uticaj, prijetnju silom, prinudu ili zlostavljanje; ili
- (iii) mogućem budućem klijentu, njegovim rođacima ili poznanicima saopćavati lažne, obmanjujuće i prevarne informacije o braniocu ili uslugama drugih branilaca.

Član 31 Honorar za preporuku

- (A) Branilac ne smije tražiti niti prihvatiti od drugog branioca ili neke druge osobe honorar, proviziju ili drugu naknadu zbog toga što je klijenta uputio na nekog branioca ili mu ga preporučio.
- (B) Branilac osobi koja je na njega uputila klijenta ne smije platiti honorar, proviziju ni drugu naknadu kao nagradu za to.

Odjeljak 4: Ponašanje nadređenih i podređenih

Član 32 Odgovornosti nadređenog branioca

- (A) Branilac koji je direktno nadređen drugom braniocu u svom timu dužan je preduzeti razumno moguće korake i pobrinuti se da taj drugi branilac poštuje ovaj Kodeks.
- (B) Branilac je odgovoran za kršenje ovog Kodeksa koje je počinio drugi branilac:
  - (i) ako branilac naloži te postupke ili ih, znajući za konkretne postupke, odobri; ili
  - (ii) ako je branilac direktno nadređen drugom braniocu i ako je znao, ili je imao razloga znati, za te postupke u trenutku kada su se njihove posljedice mogle izbjeći ili ublažiti, ali nije preduzeo razumne korake da to učini.

Član 33 Odgovornosti podređenog branioca

- (A) Ovaj Kodeks obavezuje branioca bez obzira na to da li je postupao po uputstvima drugog branioca.
- (B) Smatraće se da branilac nije prekršio ovaj član ako je razumno postupio u skladu s razumnim rješenjem nadređenog branioca u vezi sa nekim dvojbenim pitanjem vezanim za profesionalnu dužnost.

Član 34 **Odgovornost za druge članove tima**

- (A) Branilac koji je direktno nadređen drugim članovima svog tima mora preduzeti razumne korake kako bi osigurao da ponašanje tih članova bude u skladu s profesionalnim obavezama branioca.
- (B) Branilac je odgovoran za postupke drugih članova svog tima koji pružaju usluge braniocu koji postupci bi se smatrali kršenjem ovog Kodeksa da ih je učinio branilac, ako:
  - (i) branilac naloži te postupke ili ih, znajući za konkretne postupke, odobri; ili
  - (ii) ako je branilac direktno nadređen drugom članu tima i ako je znao za te postupke u trenutku kada su se njihove posljedice mogle izbjeći ili ublažiti, ali nije preduzeo razumne korake da to učini.

Odjeljak 5: Očuvanje integriteta profesije

Član 35 **Nedolično ponašanje**

Sljedeći postupci, između ostalih, predstavljaju ponašanje branioca koje ne dolikuje profesiji:

- (i) kršenje ili pokušaj kršenja Statuta, Pravilnika, ovog Kodeksa i drugog mjerodavnog prava, ili svjesno pomaganje ili navođenje drugih osoba da to čine, ili izvršenje takve radnje kroz postupke drugih osoba;
- (ii) počinjenje krivičnog djela koje se negativno odražava na poštenje, vjerodostojnost ili prikladnost branioca za taj posao;
- (iii) postupci koji uključuju nepoštenje, prevaru, obmanu ili iznošenje neistinitih tvrdnji;
- (iv) postupci koji štete urednom sprovođenju pravde pred Sudom; ili
- (v) pružanje netačnih informacija ili neotkrivanje informacija o stručnosti branioca za rad na Sudu u skladu s odredbama Pravilnika i, ako je branilac klijentu dodijeljen po službenoj dužnosti, Uputstva.

Član 36 **Prijava nedoličnog ponašanja**

U skladu s disciplinskim postupkom utvrđenim u trećem dijelu ovog Kodeksa, ako branilac zna da je drugi branilac počinio povredu ovog Kodeksa ili se ponašao na način koji ne dolikuje profesiji, dužan je to prijaviti Disciplinskom vijeću.

TREĆI DIO DISCIPLINSKI POSTUPAK
--

**Član 37
Svrha**

Svrha ovog dijela jeste:

- (a) da se klijenti i drugi pojedinci, a posebno svjedoci, zaštite od branilaca koji nisu izvršili svoju profesionalnu dužnost, koji je neće izvršiti ili je vjerojatno da je neće izvršiti, te da se svakoj osobi osigura pravo da podnese prijavu zbog ponašanja branioca;
- (b) da osigura da branilac poštuje nužne standarde profesionalizma, kompetentnosti, savjesnosti i poštenja, te da branioci održavaju na značajno visokom nivou etiku i praksu pravnog sistema na Međunarodnom sudu; i
- (c) da jamči primjenu procesne pravičnosti u svim disciplinskim postupcima pokrenutim protiv branilaca.

**Član 38
Inherentna ovlaštenja Suda**

Ovaj dio ne utiče na inherentna ovlaštenja Suda da se bavi ponašanjem koje ometa sprovođenje pravde u skladu sa Statutom, Pravilnikom i drugim mjerodavnim pravom.

**Član 39
Podnesci, odluke i nalози**

Osim ako nije drugačije predviđeno ovim disciplinskim postupkom, svi podnesci, odluke i nalози koji se odnose na disciplinski postupak podnose se povjerljivo Sekretarijatu, ili putem Sekretarijata, na jednom od službenih jezika Suda. Sekretarijat vodi svu evidenciju u svrhu ovog disciplinskog postupka.

**Član 40
Disciplinsko vijeće**

- (A) Disciplinsko vijeće bavi se svim pitanjima koja se odnose na etiku branilaca. U sastavu Disciplinskog vijeća su:

- (i) jedan član Udruženja branilaca imenovan u skladu sa statutom Udruženja;
  - (ii) jedan član Savjetodavnog odbora koji se bavio pravnim poslom na Sudu, a kojeg imenuje predsjednik Savjetodavnog odbora;
  - (iii) sekretar Suda ili viši pravni službenik Sekretarijata kojeg odredi sekretar.
- (B) Na svom prvom sastanku Disciplinsko vijeće bira predsjedavajućeg branioca među svojim članovima. Predsjedavajući se bira na mandat od dvije godine.
- (C) Osim ako ovim Kodeksom nije drugačije predviđeno, Disciplinsko vijeće može ustanoviti vlastiti postupak za podnošenje podnesaka i iznošenje argumenata.
- (D) Prijave u vezi s ponašanjem branioca ili člana njegovog tima koje se odnose na stvari koje se rješavaju pred Sudom, utvrđene u članu 35, podnose se predsjedavajućem Disciplinskog vijeća u skladu s članom 39. U slučaju da Disciplinsko vijeće ima razumne osnove za sumnju da je branilac ili član njegovog tima odgovoran za takvo ponašanje, ono može pokrenuti istragu o tome *proprio motu*.

Član 41 **Podnošenje prijava**

- (1) Prijavu može podnijeti klijent, strana u postupku pred Sudom, ili druga osoba, organizacija ili država čija prava ili interesi mogu biti bitno narušeni nedoličnim ponašanjem koje se prijavljuje.
- (2) Prijava, koja mora biti u pismenom obliku i podnijeta u skladu s članom 39, mora sadržavati identitet podnosioca prijave i branioca na kojeg se odnosi, te dovoljno detaljne navode s opisom nedoličnog ponašanja branioca.
- (3) Prijava se mora podnijeti u roku od dvanaest mjeseci od dana kada je podnosilac prijave saznao za navodno nedolično ponašanje, ili u roku od dvanaest mjeseci od dana kada je, razumno gledajući, podnosilac prijave trebao znati za postojanje ili izvršenje nedoličnog ponašanja koje se prijavljuje. Disciplinsko vijeće može prihvatiti i prijave podnesene po isteku tih rokova ako se radi o stvari od opšte važnosti za Sud, ili ako tako nalažu interesi pravde u predmetu koji se rješava.

Član 42 **Odbacivanje prijava po skraćenom postupku**

U konsultaciji s dežurnim sudijom Suda, Disciplinsko vijeće može odbaciti prijavu ako je neopravdana, počiva na krivim osnovama, obijesna, bespredmetna ili nije podnesena na vrijeme.

Član 43 **Povlačenje prijave**

- (A) Podnositelj prijave može povući prijavu putem pismene obavijesti uručene predsjedavajućem Disciplinskog vijeća. Povlačenje prijave ne utiče na ovlaštenje Disciplinskog vijeća iz člana 40(D) da pokrene istragu o pitanju na koje se prijava odnosi.
- (B) Povlačenje prijave ne sprečava tog podnosioca prijave, ni nekog drugog podnosioca prijave, da podnese novu prijavu shodno ovom dijelu Kodeksa po istoj stvari na koju se odnosila i povučena prijava; kao ni da se preduzmu radnje po bilo kojoj drugoj prijavi podnesenoj u odnosu na istu stvar.

Član 44 **Istraga o navodnom nedoličnom ponašanju**

- (A) Disciplinsko vijeće će, što je prije moguće, istražiti navode o nedoličnom ponašanju utvrđenom u članu 35, ako prijava nije odbačena po skraćenom postupku.
- (B) U istrazi o dotičnom ponašanju, Disciplinsko vijeće:
  - (i) dostaviće dotičnom braniocu ili članu tima (dalje u tekstu: osoba protiv koje se vodi postupak), na jeziku koji on razumije, pojedinosti o nedoličnom ponašanju i pozvati ga da podnese pismeno objašnjenje u kojem će odgovoriti na prijavu;
  - (ii) osobi protiv koje se vodi postupak može naložiti putem uručene pismene obavijesti:
    - (1) da predoči, u vrijeme i na mjestu utvrđenom u obavijesti, sve knjige, dokumente, spise, račune ili evidenciju koji su u njenom posjedu ili pod njenim nadzorom, a koji se odnose na predmet prijave; ili
    - (2) da na drugi konkretno navedeni način pomogne ili surađuje u istrazi o prijavi.
- (C) Disciplinsko vijeće može pregledati sve knjige, dokumente, spise, račune ili evidenciju predočenu u skladu sa stavom (B)(ii)(1) i može ih zadržati onoliko dugo koliko to smatra potrebnim u svrhu istrage. U provođenju istrage o prijavljenom nedoličnom ponašanju branioca koje obuhvata i navode o podjeli honorara, Disciplinsko vijeće može tražiti od sekretara Suda da dostavi informacije o eventualnoj s time povezanoj istrazi o finansijskom stanju optuženog.
- (D) Osobu protiv koje se vodi postupak a koja bez odgovarajućeg opravdanja ili isprike odbije postupiti po nalogu ili zahtjevu Disciplinskog vijeća iz ovog člana, ili po njima ne postupi, Disciplinsko vijeće može kazniti novčanom kaznom od najviše 10.000 eura.

Član 45 Privremena suspenzija bavljenja pravnim zastupanjem

- (A) U bilo kojem trenutku nakon što je podnesena prijava i nakon što je Disciplinsko vijeće *proprio motu* pokrenulo istragu protiv osobe protiv koje se vodi postupak, ako postoji osnovana sumnja da bi prijavljeno nedolično ponašanje moglo prouzročiti neposrednu i nepopravljivu štetu interesima pravde, strani u postupku, svjedoku, klijentu okrivljenog ili nekom drugom mogućem budućem klijentu, Disciplinsko vijeće može, bez prethodne obavijesti osobi protiv koje se vodi postupak, izdati obrazloženi nalog da se toj osobi suspendira bavljenje pravnim zastupanjem pred Sudom dok optužbe ne budu saslušane i riješene.
- (B) Ako Disciplinsko vijeće razmatra izdavanje naloga o suspenziji, u vrijeme kada branilac zastupa osumnjičenog odnosno optuženog, Disciplinsko vijeće mora prije izdavanja naloga pribaviti odobrenje predsjedavajućeg sudije vijeća pred kojim branilac postupa.
- (C) Osoba protiv koje se vodi postupak ili njegov klijent mogu se u svako doba obratiti predsjedniku Suda sa zahtjevom da se nalog opozove. Predsjednik Suda će razmotriti takav zahtjev u roku od sedam dana od primitka, a može ga prema vlastitoj prosudbi prihvatiti ili odbiti.

Član 46 Optužbe protiv branioca i pokretanje postupka i pretresa

- (A) Disciplinsko vijeće će ispitati svaki navod iznesen sa pojedinostima te, ako postoje razumne osnove za sumnju da je branilac počinio djelo nedoličnog ponašanja, sastaviti optužbe protiv branioca.
- (B) Disciplinsko vijeće može odrediti spajanje postupaka, ako to nalažu interesi pravde, tako da se:
  - (i) spoji više optužbi protiv iste osobe protiv koje se vodi postupak; ili
  - (ii) spoje optužbe protiv više osoba protiv kojih se vodi postupak ako se sve optužbe zasnivaju na istim ili tijesno povezanim radnjama ili propustima.
- (C) Tokom istrage, osobi protiv koje se vodi postupak dat će se prilika da odgovori na tvrdnje sadržane u optužbi u skladu sa pravilima Disciplinskog vijeća.
- (D) Ako su u odgovoru pokrenuta neka pravno relevantna činjenična pitanja, ili ako osoba protiv koje se vodi postupak zatraži mogućnost da iznese neke olakšavajuće okolnosti, Disciplinsko vijeće će održati javni pretres u sjedištu Suda, osim ako ne odluči *proprio motu* ili na zahtjev osobe protiv koje se vodi postupak, da pretres bude zatvoren za javnost.

- (E) Tokom pretresa osoba protiv koje se vodi postupak ima pravo na branioca koji će je zastupati, ima pravo proučiti dokaze koje je predočio podnosilac prijave odnosno koje je pribavilo Disciplinsko vijeće, unakrsno ispitati svjedoke i izvesti dokaze. Eventualni podnosilac prijave smije se obratiti Disciplinskom vijeću iskazom o navodnom nedoličnom ponašanju osobe protiv koje se vodi postupak i o posljedicama tog ponašanja na podnosioca prijave.
- (F) Disciplinsko vijeće može prihvatiti sve dokaze koji su relevantni ili imaju dokaznu vrijednost, bilo da se radi o usmenim svjedočenjima ili o pismenim dokazima, o dokazima iz prve ili druge ruke i, bez obzira na to da li bi takvi dokazi bili prihvatljivi na sudu.
- (G) Svaki svjedok koji pristupa Disciplinskom vijeću mora prije svjedočenja dati svečanu izjavu u skladu s odredbama Pravilnika. Odredbe Pravilnika o lažnom svjedočenju nakon davanja svečane izjave primjenjuju se *mutatis mutandis* na svjedoke koji pristupaju Disciplinskom vijeću.

Član 47 **Nalazi i sankcije**

- (A) Disciplinsko vijeće donosi nalaze po svakoj pojedinoj optužbi većinom glasova svojih članova, u konsultaciji s dežurnim sudijom Suda, uz pismeno obrazloženje kojem se prilažu eventualna izdvojena ili suprotna mišljenja.
- (B) Disciplinsko vijeće može okončati postupak nalazom da nije bilo nedoličnog ponašanja ili odbiti optužbe. Disciplinsko vijeće može suspendirati ili odbiti prijavu prije, za vrijeme, ili nakon sprovođenja istrage o prijavi, ako tako nalažu interesi pravde, ili ako ne utvrdi postojanje razumnih osnova koje bi upućivale na zaključak da je osoba protiv koje se vodi postupak počinila navedeno djelo nedoličnog ponašanja.
- (C) Osobi protiv koje se vodi postupak kojoj je optužba za ponašanje koje ne dolikuje profesiji dokazana van razumne sumnje Disciplinsko vijeće može odrediti sljedeće kazne, alternativno ili kumulativno:
  - (i) opomena Disciplinskog vijeća;
  - (ii) savjet Disciplinskog vijeća u vezi s ponašanjem u budućnosti;
  - (iii) javni ukor od strane Disciplinskog vijeća;
  - (iv) nalog za plaćanje novčane kazne Sudu od najviše 50.000 eura;
  - (v) suspenzija bavljenja pravnim zastupanjem pred Sudom na primjereni vremenski period koji može biti određen na najviše dvije godine;

- (vi) zabrana bavljenja pravnim zastupanjem pred Sudom.
- (D) Odmjeravajući kaznu, Disciplinsko vijeće mora uzeti u obzir sve olakšavajuće faktore koje smatra relevantnim, između ostalog i činjenicu da je osoba protiv koje se vodi postupak postupala u skladu s odredbama nekog drugog kodeksa advokatske profesije i etike koji reguliše njeno ponašanje, a koje su u suprotnosti s ovim Kodeksom. Kazna mora biti razmjerna počinjenom nedoličnom ponašanju.
- (E) Obavijest o odluci Disciplinskog vijeća dostavlja se pismeno eventualnom podnosiocu prijave i osobi protiv koje je postupak pokrenut, na jeziku koji ta osoba razumije.
- (F) Primjerak odluke dostavlja se Udruženju branilaca, kao i strukovnom tijelu čijim je propisima regulirano ponašanje osobe protiv koje se vodi postupak u zemlji u kojoj je dobio dozvolu bavljenja advokatskim poslom, odnosno upravnom tijelu univerziteta na kojem je branilac profesor prava.
- (G) Sekretarijat će preduzeti sve radnje koje bi eventualno mogle biti potrebne za izvršenje kazne.

Član 48 **Žalba Disciplinskom odboru**

- (A) Ako je jedna ili više optužbi za ponašanje koje ne dolikuje profesiji dokazana, okrivljeni može uložiti žalbu Disciplinskom odboru u roku od četrnaest dana od primitka obavijesti o odluci Disciplinskog vijeća.
- (B) Ako je Disciplinsko vijeće riješilo da optužba nije dokazana, sekretar Suda može uložiti žalbu Disciplinskom odboru u roku od četrnaest dana od dana kad je osoba protiv koje se vodi postupak primila obavijest o takvoj odluci.
- (C) U sastavu Disciplinskog odbora su:
  - (i) tri sudije koje imenuje predsjednik Suda;
  - (ii) dva člana Udruženja branilaca koja se imenuju na mandat od dvije godine u skladu sa statutom Udruženja. Članovi Disciplinskog vijeća ne smiju istovremeno biti i članovi Disciplinskog odbora.
- (D) Sudija koji je bio član sudskog vijeća pred kojim je postupala osoba protiv koje se vodi postupak ne može sudjelovati kao član Disciplinskog odbora u pretresu i odlučivanju o optužbama za ponašanje koje ne dolikuje profesiji po kojima se vodi postupak protiv te osobe.
- (E) Na svom prvom sastanku Disciplinski odbor bira predsjedavajućeg među svojim članovima.

- (F) Osim ako ovim Kodeksom nije drugačije predviđeno, Disciplinski odbor može ustanoviti vlastitu proceduru za podnošenje podnesaka i iznošenje argumenata. Međutim, u postupku preispitivanja odluke, Disciplinski odbor ne smije primati ni razmatrati dokaze koji nisu bili izvedeni pred Disciplinskim vijećem, osim ako smatra da to nalažu interesi pravde.
- (G) Svaku osobu protiv koje se vodi postupak, koja bez odgovarajućeg opravdanja ili isprike odbije poštovati naloge odnosno zahtjeve Disciplinskog odbora iz ovog člana ili im se ne povinuje, Disciplinski odbor može kazniti novčanom kaznom od najviše 10.000 eura.
- (H) Disciplinski odbor može potvrditi, poništiti ili preinačiti odluku koja je predmet žalbe.
- (I) U slučaju kad je osoba protiv koje se vodi postupak Disciplinskom odboru uputila najavu žalbe, radnje predviđene članom 47(G) odgađaju se dok Disciplinski odbor ne donese rješenje o žalbi, uz eventualno održavanje pretresa. Odbor može, u bilo kojem trenutku nakon što počne rješavati predmet, izdati nalog o primjeni mjere iz člana 45(A). Član 45(B) se ne primjenjuje.
- (J) Odluka Disciplinskog odbora je konačna i na nju se, naročito, ne mogu ulagati žalbe kod predsjednika ili nekog od vijeća Suda.

Član 49 **Troškovi**

- (A) Ako je Disciplinsko vijeće osobi protiv koje se vodi postupak izreklo kaznu, a nije uložena žalba, ili ako je kaznu izrekao Disciplinski odbor, okrivljeni snosi troškove postupka. Troškovi obuhvataju eventualne nužne i razumne putne troškove članova Disciplinskog vijeća odnosno odbora, u skladu s pravilima Suda koji regulišu putne troškove branilaca, i paušalni iznos kancelarijskih troškova od najviše 1.000 eura, o čemu odlučuje Disciplinsko vijeće odnosno odbor.
- (B) Ako Disciplinsko vijeće odbije postupak ili prijavu, a žalba nije uložena, odnosno ako postupak ili prijavu odbije Disciplinski odbor, Sud snosi troškove postupka, osim ako Disciplinsko vijeće ili odbor odluči da na temelju osnovane sumnje okrivljeni treba snositi najviše pedeset posto troškova.
- (C) Svi troškovi plaćaju se sekretaru Suda.

Član 50 ***Non bis in idem***

Kad Disciplinski odbor donese konačnu odluku u postupku ili po prijavi, a žalba ne bude uložena Disciplinskom odboru u roku od četrnaest dana od primitka obavijesti o odluci, a jednako tako i kad je odluku donijelo Disciplinsko vijeće, Disciplinsko vijeće i Disciplinski

odbor ne smiju preduzimati daljnje radnje protiv okrivljenog u vezi s predmetom tog postupka ili prijave.